

לציבור הפסיכולוגים שלום רב,

לשמחתי, תחומי העיסוק של פסיכולוגים בישראל הם רחבים וחשובים, גם מעבר לנעשה בחדר הטיפולים. נשאלתי לאחרונה האם נכון שפסיכולוגים ילמדו תיאוריות פסיכולוגיות לאוכלוסיות מקצועיות, של מטפלים וגם לכאלה שאינם מטפלים? למיטב הבנתי, שאלה זו קשורה לשאלות נוספות כמו האם קיימות תיאוריות פסיכולוגיות הראויות להילמד על ידי מי שאינו מטפל ואחרות לא? ובהתבוננות אחרת, מה הופך גישה או עמדה לתפיסה בנוגע לתורת נפש האדם ולמי שיך עולם הידע של תפיסה כזו?

חשוב להדגיש בצורה ברורה שלא מדובר בשאלות הקשורות לחוק, ומבחינה חוקית התשובה לכל השאלות היא אחת: ודאי שמותר לפסיכולוגים ללמד תיאוריות פסיכולוגיות למטפלים ולשאינם מטפלים.

מעבר לסוגיה החוקית, אני סבור כי קיימות תורות נפש רבות וכולן יכולות להיקרא במובן כזה או אחר תיאוריות פסיכולוגיות. תיאוריות פסיכולוגיות נשענות פעמים רבות על תשתית של מחקר פסיכולוגי וגם על הגות ומחקר בתחומים אחרים: פילוסופיה, רוח, דת, חברה ועוד. אני משתדל לבחון כל תיאוריה באמצעות אמת מידה אופרטיבית: האם היא מסייעת להבין את האדם? והאם ניתן לבנות באמצעותה כלים שיכולים לקדם סיוע לזולת?

יש מקצועות רבים ותפקידים חברתיים שבהם אנשים מסייעים לזולת. תיאוריה פסיכולוגית לא שייכת למטפלים בלבד וטוב שהיא תשמש בעלי תפקידים רבים, בעיקר כאלה שעובדים עם אחרים או מנהלים אחרים. להערכתי בקיאות בתיאוריות פסיכולוגיות תעשה אותם טובים יותר בביצוע תפקידם. יתרה מזאת, ידע בתיאוריות פסיכולוגיות יכול לקדם כל אדם וגם בטיפול פסיכולוגי על המטפל לשתף את המטופל שלו בתיאוריה שבכלים הנגזרים ממנה הוא משתמש בטיפול.

לאור זאת, ברור שעמדתני היא שניתן ללמד תיאוריות פסיכולוגיות את כל מי שמעוניין ואת כל מי שרוצה שהם ישפיעו על אופן התנהלותו בכלל ועל עבודתו בפרט. מטפל יוכל להתעשר בעוד התבוננות טיפולית, מורה יוכל להיעזר בתיאוריה הפסיכולוגית כדי לבנות דרך נוספת שבה יתקדמו תלמידיו, וכן הלאה.

בכל התחומים, מורה טוב הוא מי שמכיר לעומק את מה שהוא מלמד. לכן, פסיכולוגים יכולים להיות מורים מצוינים לתיאוריות פסיכולוגיות, גם עבור קולגות ממקצועות טיפול אחרים, וגם עבור תלמידים המגיעים ממחוזות מקצועיים לא טיפוליים.

ומעבר לכל האמור עד כה, חשוב לי להדגיש שהבקיאות בידע של תיאוריה פסיכולוגית כלשהי אינה הופכת אדם למטפל. כדי להיות מטפל נדרשת הכשרה יישומית ומעמיקה בתפיסות אבחון וטיפול וביישומיהם.

בברכה,

גבי פרץ
פסיכולוג ארצי